

SOSYAL PEDIATRİ DERNEĞİ

BASIN AÇIKLAMASI

Dünya Aşı Haftası (24-30 Nisan 2025)

Aşılama programları aşı ile önlenabilir bulaşıcı hastalıkları, yol açtığı ölümleri ve kalıcı sekelleri önlemeyi amaçlar. Aşılama bireysel bağışıklamanın sağlanmasının yanı sıra toplumsal bağışıklamaya da önemli katkıda bulunur. Toplumda aşıli bireylerin sayısındaki artış, özel durumları nedeni ile aşılanamayan ya da yeterli bağışıklık düzeyine henüz ulaşmamış bireylerin hastalık etkeni ile temas olasılığını, dolayısıyla toplumda hastalığın görülme sıklığını azaltır. Aşı ile önlenabilir hastalıklardan korunmada bağışıklamanın önemini vurgulamak amacıyla her yıl Nisan ayının son haftasında çeşitli etkinliklerle kutlanmakta olan Dünya Aşı Haftası, bu yıl da 24-30 Nisan tarihleri arasında tüm dünyada “Herkes İçin Aşılama İnsanlık İçin Mümkündür” teması ile kutlanmakta; daha fazla çocuğun, ergenin, yetişkinin, dolayısıyla toplumların bağışıklama yoluyla aşıyla önlenabilir hastalıklara karşı korunmasını sağlamayı amaçlamaktadır.

Bağışıklamanın son elli yılda en az 154 milyon hayat kurtardığı bildirilmekte, sağkalımdaki iyileşmenin %40'ının bağışıklama yoluyla sağlandığı ifade edilmektedir. Tek başına Kızamık aşısının kurtarılan hayatların %60'ında rol oynadığı vurgulanmaktadır.

Aşılarla ilgili dezenformasyon, insani krizler, artan nüfus, yetersiz kaynak, küresel sağlıkta yapılan fon kesintileri vb. nedenleriyle milyonlarca çocuğun, ergen ve yetişkinin aşılanması tehlike altındadır. Kızamık, menenjit ve sarı humma gibi aşıyla önlenabilir hastalık salgınlarının küresel çapta artmakta olduğu, birçok ülkede uzun süredir kontrol altında tutulan ve ortadan kalkmak üzere olan difteri gibi hastalıkların yeniden ortaya çıkma riski olduğu bildirilmektedir.

Ülkemizde başarıyla yürütülmekte olan Genişletilmiş Bağışıklama Programı ile Boğmaca, Difteri, Tetanoz, Kızamık, Kızamıkçık, Kabakulak, Tüberküloz, Poliyomiyelit, Hepatit-B, H.influenzae, Pnömonokok, Suçiçeği, Hepatit-A enfeksiyon hastalıklarına karşı bağışıklama sağlanmaktadır. Türkiye 21 Haziran 2002'de 'Poliodan Arındırılmış Bölge' Sertifikası almış, 1994 yılında başlatılmış olan Maternal-Neonatal Tetanos Eliminasyonu Programı ile Nisan 2009'dan bu yana yenidoğan tetanosunu elimine etmiş ülkeler arasına girmiştir. Gebe aşılamasında uygulanmakta olan Td (erişkin tip difteri tetanoz) aşısının dozlarından biri 1 Nisan 2025 tarihinden itibaren Tdab (Erişkin Tip difteri-asellüler boğmaca-tetanoz) aşısı olarak uygulamaya konmuş olup, boğmaca ile mücadelede atılan önemli bir adım olarak değerlendirilmelidir. Sağlık Bakanlığı Ulusal Aşı Takvimimizde Nisan 2025 tarihinde yapılan bir değişiklikle DaBT-İPA-Hib 5'li karma aşı yerine DaBT-İPA-Hib-HepB 6'lı karma aşı eklenmiştir. Aşılar ülkemizde tüm aşamalarda elektronik takip sistemi (Aşı Takip Sistemi) ile takip edilmektedir.

Bağışıklama hizmetlerinin sürdürülebilirliği için; hükümetler, yardım kuruluşları, bilim insanları, sağlık çalışanları ve ebeveynler iş birliği içinde olmalı, son elli yılda çocuk sağkalımında kaydedilen ilerlemeyi korumak için gerekli yatırımlar sağlanmalıdır. Toplumsal bağışıklığın sağlanması için aşısız çocukların aşılanmasının yanı sıra gebe ve erişkin aşılamasına da gereken önem verilmelidir.

Bağışıklamanın çocuklar için yaşamsal bir hak olduğu, ebeveynler ve sağlık çalışanları için bir sorumluluk olduğu unutulmamalıdır.

<https://www.who.int/campaigns/world-immunization-week/2025>

Sosyal Pediatri Derneği
Bağışıklama Çalışma Grubu